

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสรีจที สรพ.๑๑๕ /๒๕๕๔

สำนวนเลขที่ ๕๖/๑๕๕/๒๕๕๕ (วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

ประเภทสำนวน ทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน

เรื่อง เงินขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดบัญชี

สรุปข้อเท็จจริง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคได้ตรวจสอบสืบสวนการเงินทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล งวดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพียงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗ แล้วพบว่า มีการเบิกจ่ายเงินแต่ไม่มีฎีกาและหลักฐานให้ตรวจสอบ มีการนำเงินสดฝากธนาคาร แต่ไม่มีการบันทึกบัญชี และไม่มีการเอกสารให้ตรวจสอบ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๓๐๔,๗๐๕

ความเห็นของพนักงานสอบสวน -

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า นาย น. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๒๑,๐๘๓.๘๐ บาท นาย พ. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๒๕,๖๐๔.๖๐ บาท นาง ว. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ๙๙,๗๖๘ บาท และนาย ม. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๑๗,๙๘๗.๔๐ บาท

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา ๑. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน

การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคได้ตรวจสอบการเงินทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล งวดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในครั้งแรกพบว่า มีความเสียหายทางการเงินจำนวน ๑๗,๓๐๘,๐๔๙.๗๑ บาท ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและกระทรวงการคลัง ได้แจ้งผลการพิจารณาให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคได้ตรวจสอบเพิ่มเติม พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายทางการเงินอีกจำนวน ๑๑๑ รายการ เป็นเงินจำนวน ๑,๙๐๑,๕๖๔.๓๕ บาท และบกพร่องไม่ปฏิบัติตามระเบียบทำให้ราชการเสียหายจำนวน ๑๒๕,๘๖๐ บาท รวมค่าเสียหาย ๒,๐๒๗,๔๒๔.๓๕ บาท แต่เมื่อนำเงินเกินบัญชีที่นำเงินสดฝากธนาคารเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสภาพคล่องในการบริหารงานต่อไปได้และปกปิดการทุจริตจำนวน ๑,๙๒๒,๖๙๖.๙๗ บาท มาหักชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวแล้ว คงเหลือความเสียหายจำนวน ๑๐๔,๗๒๗.๓๘ บาท ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้น พบว่า มีเงินขาดบัญชี เนื่องจากรับเงินสดตามหลักฐานการรับแล้วไม่บันทึกบัญชีและไม่นำฝากธนาคารเป็นเงินจำนวน ๑๐๕,๔๑๙ บาท เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย ซึ่งพิจารณาการกระทำและความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ทุจริต

๑.๑ นาง ว. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการบริหารงานภายในส่วนการคลัง มีหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และรายงานการเงินต่างๆ ตามระเบียบของทางราชการ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อนาง ว. รับเงินจากการขายแบบแปลนพร้อมเอกสารราคาจ้างเหมาโครงการต่างๆ แล้ว มิได้บันทึกรับในบัญชีเงินสดและไม่นำฝากธนาคาร หรือนำรายรับที่ได้มาส่งเข้าเป็นรายได้ไม่ครบถ้วน โดยอาศัยโอกาสที่ตนปฏิบัติหน้าที่ขายแบบแปลนเบียดบังเงินรายรับดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน นอกจากนี้ นาง ว. มิได้จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันเพื่อเสนอคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน อีกทั้ง เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบล มีคำสั่งลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๕ ห้ามมิให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเงินแล้ว นาง ว. ได้ปฏิบัติฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวโดยยังคงปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เป็นผู้รับเงินจากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ทั้งจากการที่รับมาจากผู้มาเสียภาษีบำรุงท้องที่เองและรับมาจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ และมีได้นำเงินที่ได้รับนำส่งเข้าเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล กลับเบียดบังเงินที่ได้รับไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๙๙,๗๖๘ บาท พฤติการณ์ถือเป็นการอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาง ว. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๒ นาย พ. ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อนาย พ. ได้รับเงินภาษีบำรุงท้องที่จากเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้นำมาส่งมอบให้ตามใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เล่มที่ ๑ เป็นเงิน ๒,๘๒๖ บาท และใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ เล่มที่ ๒ จำนวน ๒,๘๒๕ บาท เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี โดยนาย ม. ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ดังกล่าวได้โอนย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ที่อีกจังหวัดหนึ่ง โดยตามใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ดังกล่าวปรากฏลายมือชื่อของนาย พ. เป็นผู้รับเงิน แต่เมื่อตรวจสอบจากบัญชีเงินฝากธนาคารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ไม่มีเงินที่ได้รับตามใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่เล่มที่ ๑ จำนวน ๒,๘๒๖ บาท และภาษีบำรุงท้องที่ เล่มที่ ๒ จำนวน ๒,๘๒๕ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๕,๖๕๑ บาท นำฝากธนาคารแต่อย่างใด นำเชื่อว่า นาย พ. เมื่อได้รับเงินดังกล่าวแล้วมิได้นำเงินส่งให้กับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องแต่เบียดบังเงินที่ได้รับไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน พฤติการณ์ถือเป็นการอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย พ. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

๒.๑ นาย ม. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนโยธา ได้รับคำสั่งจากองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนด้านการเงินและบัญชีแทนนาง ว. มีหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และรายงาน

การเงินต่างๆ ตามระเบียบของทางราชการ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของ นาย ม. เมื่อรับเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่แล้ว กลับไม่บันทึกรายรับในบัญชีเงินสด และได้จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันเพื่อเสนอคณะกรรมการเก็บรักษาเงินทราบ หรือบัญชีอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นหลักฐานการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน หรือการนำเงินฝากธนาคารตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกทั้งในการรับเงินประกันสัญญาจ้างโครงการก่อสร้างถนนลูกรังเกลี่ยเรียบ ตามสัญญาลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้รับเงินจากผู้รับจ้าง คือ นาง ว. โดยนาย ม. จะเป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงิน และลงชื่อรับเงินในใบเสร็จรับเงิน ทั้งที่นาย ม. ได้รับคำสั่งจากองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนด้านการเงินและบัญชีแทนนาง ว. แต่กลับยังคงให้นาง ว. เป็นผู้รับเงิน อีกทั้งไม่มีการทักท้วงหรือรายงานให้กับผู้บังคับบัญชาทราบ ประกอบกับในการรับเงินก็มิได้มีการบันทึกรายรับในบัญชีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ซึ่งหากนาย ม. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบก็จะสามารถป้องกันมิให้ความเสียหายเกิดขึ้นได้ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ม. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๔๐ ของความเสียหายจำนวน ๙๙,๗๖๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๓๙,๙๐๗.๒๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒.๒ นาย พ. ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมีหน้าที่ควบคุมกำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และตรวจสอบการรับ - จ่ายเงินของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย พ. ไม่ควบคุมดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย และระเบียบกำหนดไว้ รวมทั้งมิได้ควบคุมดูแลให้มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันและให้มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน อีกทั้ง องค์การบริหารส่วนตำบล มีคำสั่งลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๕ ห้ามมิให้ นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเงินแล้ว แต่นาง ว. ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเงิน โดยยังคงเป็นผู้รับเงินจากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ทั้งจากการที่รับมาจากผู้มาเสียภาษีบำรุงท้องที่เองและรับมาจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นย่อมจะต้องทักท้วงและห้ามมิให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แต่ไม่ปรากฏว่า นาย พ. ได้ดำเนินการดังกล่าว จึงเป็นช่องทางให้นาง ว. กระทำทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานหลายปีงบประมาณ ซึ่งหากนาย พ. ได้ควบคุมดูแลให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบก็จะสามารถป้องกันมิให้ความเสียหายเกิดขึ้นได้ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับความเสียหาย จึงให้นาย พ. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายภายหลังทักท้วงที่นาย พ. ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้ทุจริตแล้ว คงเหลือความเสียหายจำนวน ๙๙,๗๖๘ บาท โดยให้รับผิดชอบในอัตราร้อยละ ๓๐ คิดเป็นเงินจำนวน ๒๙,๙๓๐.๔๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒.๓. นาย น. ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และในฐานะผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ควบคุมกำกับ ดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย น. ปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ไม่กำกับดูแลให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมิได้ควบคุมดูแลให้นาง ว. จัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน อีกทั้ง องค์การบริหารส่วนตำบล มีคำสั่งลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๕ ห้ามมิให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเงินแล้ว แต่นาง ว. ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเงิน โดยยังคงเป็นผู้รับเงินจากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ทั้งจากการที่รับมาจากผู้มาเสียภาษีบำรุงท้องที่เองและรับมาจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นสูงก็ย่อมต้องทักท้วงและห้ามมิให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แต่กลับปล่อยปละละเลยจึงเป็นช่องทางให้นาง ว. กระทำทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานหลายปีงบประมาณ ซึ่งหากนาย น. ได้ควบคุม ดูแลให้นาง ว. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ก็จะสามารถป้องกันมิให้ความเสียหายเกิดขึ้นได้ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย น. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายจำนวน ๑๐๕,๔๑๙ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๓๑,๖๒๕.๗๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

หากองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากนาง ว. และนาย พ. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ม. นาย พ. (เฉพาะความรับผิดในส่วนเงินจำนวน ๙๙,๗๖๘ บาท) ได้ชดเชยไว้เกินจำนวนความเสียหาย ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาย ม. และนาย พ. ตามสัดส่วนความรับผิดที่ได้รับชำระไว้ของแต่ละคนต่อไป

ผู้ย่อ	นางสาวนันทก	ตามศักดิ์	นิติกร
ผู้ตรวจ	นางสุธาทิพย์	กิตติเกษมศิลป์	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ. ๔

